

Men vi maa saa ogsaa skabe saadanne Forhold for Arbejderne, give dem saa danne Vilkaar, at Arbejderklassens Mænd og Kvinder kan paatage sig den Opgave, der nu hviler paa dem. Men der gælder det først og fremmest om at dygtiggøre Arbejderne, give dem en saadan Uddannelse, at de fuldt ud er i Stand til at gøre Fyldest i de Stillinger, de faar. Derfor glædede det mig at høre, at baade i Trontalen og i Finansministerens Tale blev vort Skolevæsen nævnt som noget, Regeringen vilde lægge særlig Vægt paa. Det glædede mig, fordi det for os Socialdemokrater staar som en af de største og fornemste Opgaver, at Folkeskolen kan blive udviklet paa en saadan Maade, at Arbejderne i højere Grad, end Tilfældet nu er, kan blive dygtiggjort. Naturligvis har vi ogsaa Interesse for de højere Almenskoler og for Universitetet; men vor Hovedinteresse knytter sig til Folkeskolen og til en fortsat Uddannelse i Ungdomsskoler og Højskoler, overhovedet de Steder, hvor Ungdommen kan faa en yderligere Oplysning udover den, den har faaet i Folkeskolen. Det er vort Haab, at vi kan naa til at faa Ungdomsskolesagen fremmet paa en saadan Maade, at hele den danske Ungdom kan faa en yderligere Uddannelse, efter at den ved Konfirmationsalderen er gaaet ud af Folkeskolen.

Men naar Arbejderne saa er blevet dygtiggjort, gælder det ogsaa om, at der gives dem saadanne Vilkaar om arbejde under, at de kan føle Tilfredshed ved deres Arbejde. Den højtærede Finansminister talte om, at nu maatte der ikke gives Lønskruen saa stærke Omdrejninger som hidtil, vi maatte til at standse med Lønforhøjelserne. Arbejdsgiverforeningens Formand har sagt, at dette maatte være et absolut Standpunkt, og Venstres Ordfører, og jeg tror for øvrigt ogsaa den højtærede Finansminister, erklærede, at Statsfunktionærerne ikke maatte tænke paa at faa mere.

Ved Finanslovens første Behandling i Fjor udtalte jeg, at den Overenskomst, vi havde truffet med Statsfunktionærenes Organisationer, maatte holdes. Der var den Gang Krav fremme om et yderligere Tillæg, fordi Københavns Kommune havde givet højere Tillæg end Staten. Jeg erklærede da, at dette Krav maatte frafalde; naar de var indgaaet paa en Overenskomst, maatte den holdes. I Aar er Forholdet imidlertid noget anderledes. Da vi vedtog Lønningsloven, fik vi noget, som kaldtes et Konjunkturtillæg, og det blev bestemt, at dette Tillæg skulde revideres forinden den 1. Januar 1921. Det blev baade i Lønningsudvalget

og i Lønningskommissionen udtrykkelig fremhævet, at denne Revision skulde foregaa, fordi man gik ud fra, at til den Tid var Priserne paa Livsfornødenheder faldet, og saa maatte jo ogsaa Konjunkturtillæget gaa ned. Da Dyrtidstillæget ikke gav fuld Erstatning for Dyrtiden og heller ikke fuld Nedsættelse, naar Priserne gik ned, maatte Konjunkturtillæget forandres, og man gik, som sagt, ud fra, at dette vilde kunne ske i 1921. Hvis vi er enige om, at Konjunkturtillæget nu skulde have været nedsat i Tilfælde af, at Priserne paa Livsfornødenheder var faldet, følger deraf, at det maa forøges, eftersom Priserne er steget stærkt, for ellers er der overhovedet ingen Mening i det, vi vedtog, da vi vedtog Lønningsloven af 1919. Derfor tror jeg ikke, det gaar an at præke alt for stærkt, at nu maa Lønskruen holde op at dreje for Stats-tjenestemændenes Vedkommende. Ikke mindst fra Venstres Side holdt man paa Revisionen i 1921 under Hensyn til, at Priserne kunde gaa ned, og saa tror jeg, at man er nødt til nu at forhøje Konjunkturtillæget; Venstre har i hvert Fald Hovedansvaret for, at Revisionen skal foretages netop nu, fordi det var dem, der var virksomme for at faa det indflettet i Loven. Men jeg tror i øvrigt, at det at begynde at tale om Nedsættelse af Arbejdslønnen og Standsning af Arbejdslønnens Stigning er at tage fat fra den gale Ende. Vi er absolut ikke fra socialdemokratisk Side interesserede i idelige Lønstigninger. Tværtimod, vi forstaar, at jo mere Ro der kan blive paa Arbejdsmarkedet, og jo mere stabilt Arbejdet kan foregaa, des bedre. Men det gaar ikke an under idelige Prisstigninger at mene, at Arbejdslønnen kan blive staaende paa, hvad den er; for saa faar vi uundgaaelig Brydninger og Konflikter. Vi maa derfor først have en Standsning af Prisstigningen, som der kan gøres uskellig for. Men det kommer ganske vist i Konflikt med Finansministerens og med Venstres Frihedskrav.

Det er en almindelig yndet Sport at fortælle, at Arbejderne tjener saa og saa meget. Hvis der er en Arbejder, der en Gang har en heldig Akkord og i Løbet af 8 Dage tjener en større Ugeløn end almindeligt, bliver det fremhævet, at saaledes tjener man i dette og hint Fag. For et Par Aar siden, erindrer jeg, var det Tørvemosearbejderne, det gjaldt. De var næsten blevet en Slags Elitetropper indenfor Arbejderne i Retning af høj Indtægt; og man havde opdaget, at en Mand i en Tørvemose kunde tjene 14 Kr. om Dagen.